

ONTWIKKELSESSIE PROGRAMMA JEUGD EN VEILIGHEID

28 oktober 2025 | Deventer

Programma
Jeugd en Veiligheid

Arrondissement Oost

Ministerie van Justitie
en Veiligheid

WELKOM | Welkom bij de derde ontwikkelsessie van het programma Jeugd en Veiligheid Oost-Nederland!

Welkom bij de ontwikkelsessie van het programma Jeugd en Veiligheid! Dit is de laatste ontwikkelsessie van het programma. Vandaag duiken we dieper in het onderwerp 'Buitengerechtelijk afdoen van zaken' door een workshop van Halt. Ook kijken we terug op het programma en blikken we vooruit: wat hebben we geleerd en wat nemen we mee in de toekomst?

Het programma is als volgt:

13.30 – 13.45 Opening door burgemeester van Deventer Ron König

13.45 – 15.15 Workshop buitengerechtelijk afdoen van zaken

15.15 – 15.45 Netwerkkintermezzo

15.45 – 16.30 Borging van geleerde lessen uit het programma

16.30 – 17.30 Afsluitende borrel

**WORKSHOP
BUITEN-
GERECHTELIJK
AFDOEN**

Halt.

Diversion & NL

Deventer 28/10/25, programma Jeugd & Veiligheid

Halt.

Jaap van der Spek

j.van.der.spek@halt.nl

1. **Stichting Halt:** Strategisch adviseur, o.a. bezig met het zoeken naar en opzetten van *diversion*-pilots.
2. **Stichting Jongerenrechtbanken:** directeur, namens stichting Halt. Herstelrechtelijke peer2peer conflictbeslechting op scholen bij conflicten die tot schorsing of aangifte (halt-waardig) hadden kunnen leiden.
3. **Erasmus Universiteit / NSOB** buiten-promovendus 'de staat en het delinquente kind' (politieke-filosofie).
4. **Docent SSR:** o.a. moreel-beraden bij lastige casuïstiek kinderrechtters en/of jeugdofficieren van justitie

Programma

1. Diversion denken

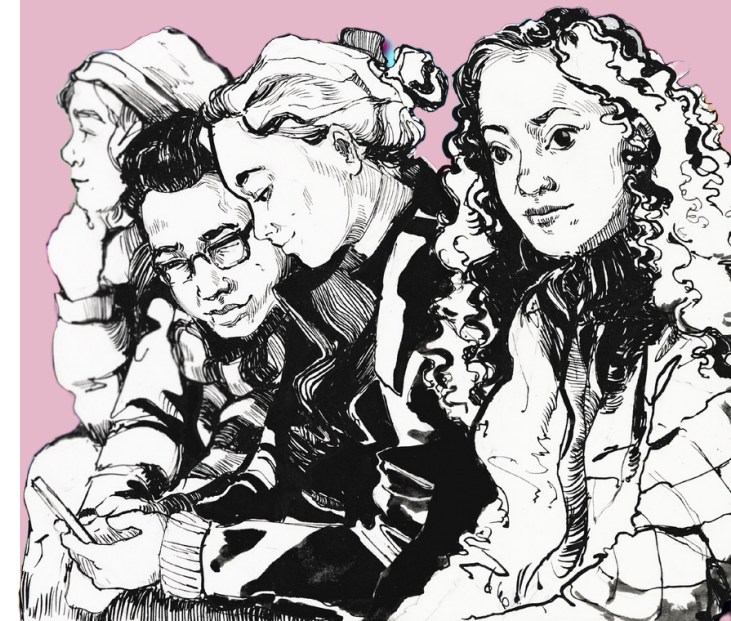
- Stilstaan bij betekenis van diversion / buitenstrafrechtelijke afdoening
- Diversion geduid als ecosysteem conflictbeslechting
- Casus/spiegel: het Ierse diversion-systeem

2. Werken in subgroepen:

- Opdracht: vul diversion-kwadranten
- Waar valt winst te behalen? In welk samenspel (tussen justitie, samenleving, instellingen, individuen)

3. Discussie / slot

- Gezamenlijke terugkoppeling: welke inzichten kwamen naar voren?
- Vragen en uitdagingen: wat vraagt dit van ons als professionals, burgers en beleid?

Waarom stilstaan bij diversion

1. **Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)** pleit in rapport sept 2025 voor een fundamentele herziening, zodat het belang van de jeugdige meer dan nu centraal komt te staan en buitenstrafrechtelijke trajecten vaker en flexibeler worden ingezet.
2. **Internationaal verdrag inzake de rechten van het Kind (IVRK)**: Diversion voorkomt stress, schade en stigmatisering van jongeren in het strafproces en moet daarom breed worden toegepast.
3. **Verwachte effectiviteit op basis van eerder empirisch onderzoek**: uit robuust (quasi-)experimenteel onderzoek blijkt dat jongeren na buitenstrafrechtelijke afdoening na één jaar zo'n 16% minder vaak opnieuw in aanraking met de politie dan bij een traditionele afdoening via jeugdstrafrecht (Uit Beijerse et. al., 2022)
4. **Persoonlijk** en geïnspireerd op het herstelrecht (+ abolitionisme): conflict-onteygening versus vermaatschappelijking van conflictoplossing.

Wat is diversion

1. Het betreft een **beslissing** over een gebeurtenis (zoals een conflict of delict) die in aanmerking had kunnen komen voor een reactie binnen het jeugdstrafrecht.
2. In plaats daarvan heeft **elders een alternatieve afdoening plaatsgevonden**: van strafrechtelijke interventie is afgezien omdat een niet-strafrechtelijke actor of instantie de zaak heeft opgepakt en afgehandeld.

Kernvraag 1: wie neemt die beslissing

Betrokkenen

Niet-statelijke actoren (school, sportclub)

De staat

Wat is diversion

1. Het betreft een **beslissing** over een gebeurtenis (zoals een conflict of delict) die in aanmerking had kunnen komen voor een reactie binnen het jeugdstrafrecht.
2. In plaats daarvan heeft **elders een alternatieve afdoening plaatsgevonden**: van strafrechtelijke interventie is afgezien omdat een niet-strafrechtelijke actor of instantie de zaak heeft opgepakt en afgehandeld.

Kernvraag 1: wie neemt die beslissing

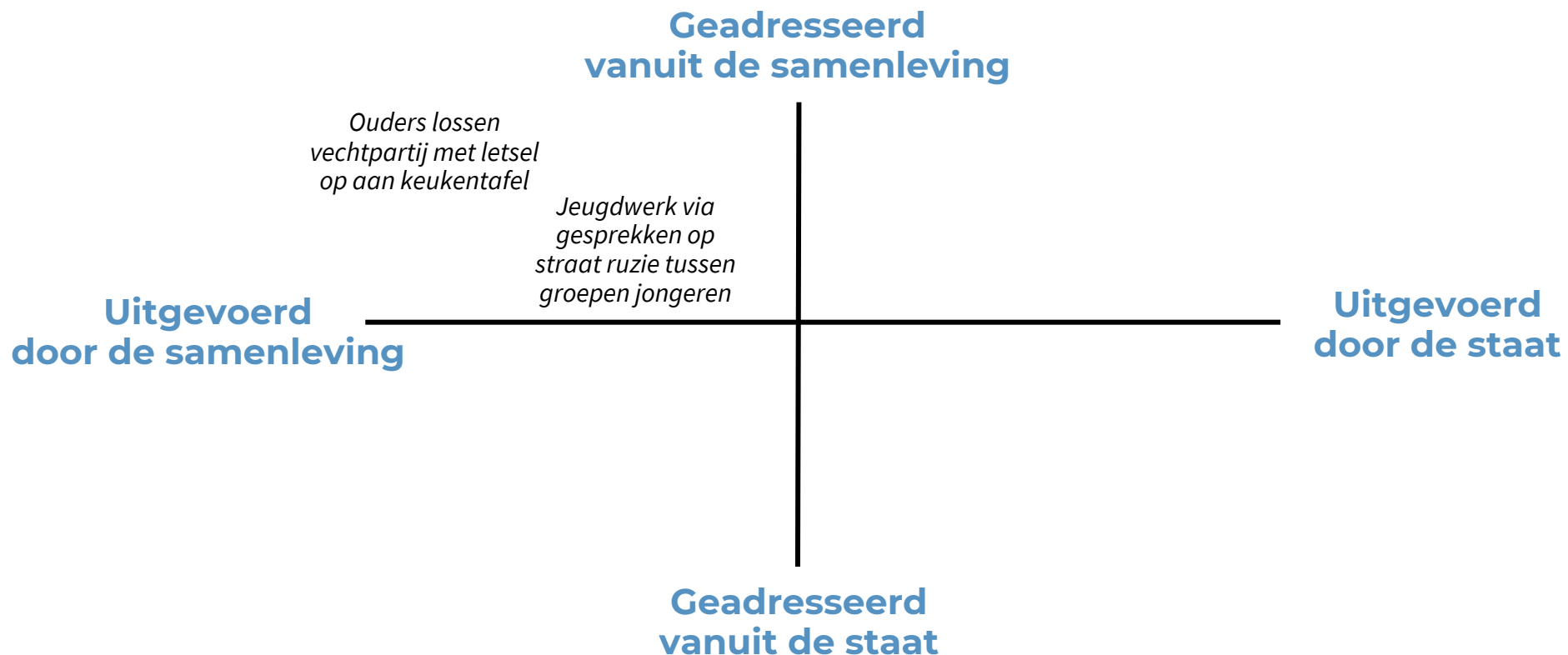
Betrokkenen	Niet-statelijke actoren (school, sportclub)	De staat
-------------	---	----------

Kernvraag 2: wie doet er dan iets alternatiefs ?

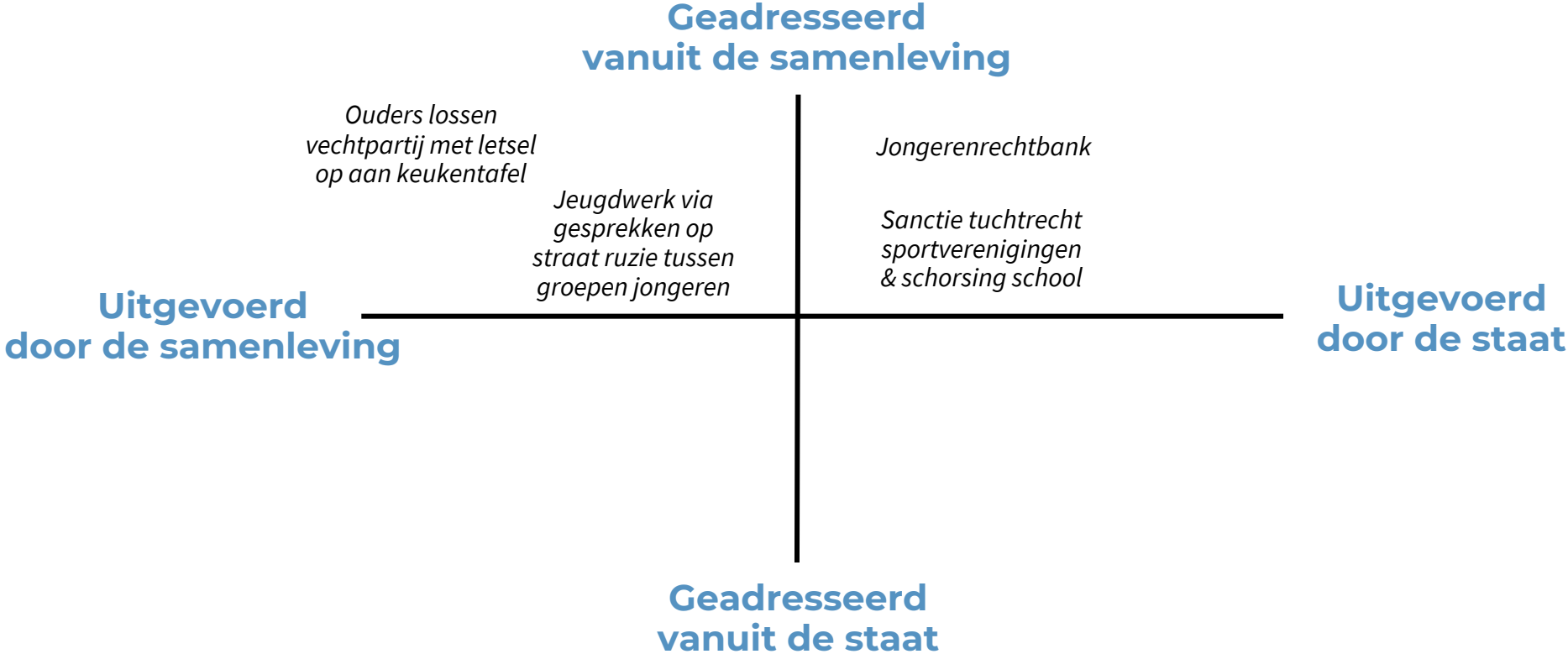
Ouders (keukentafel)	Schorsing / tuchtrecht	Bijv. Halt
----------------------	------------------------	------------

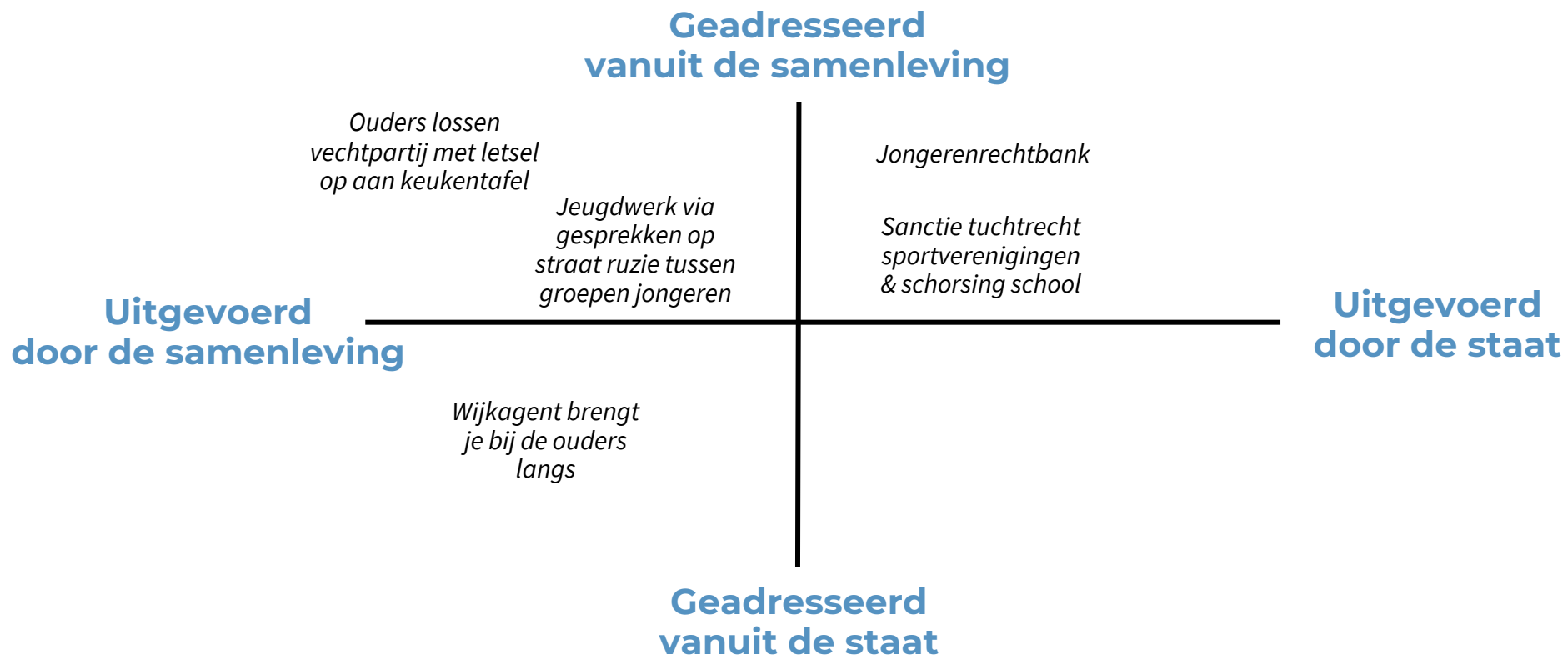
Diversion gedacht als ecosysteem van conflictbeslechting

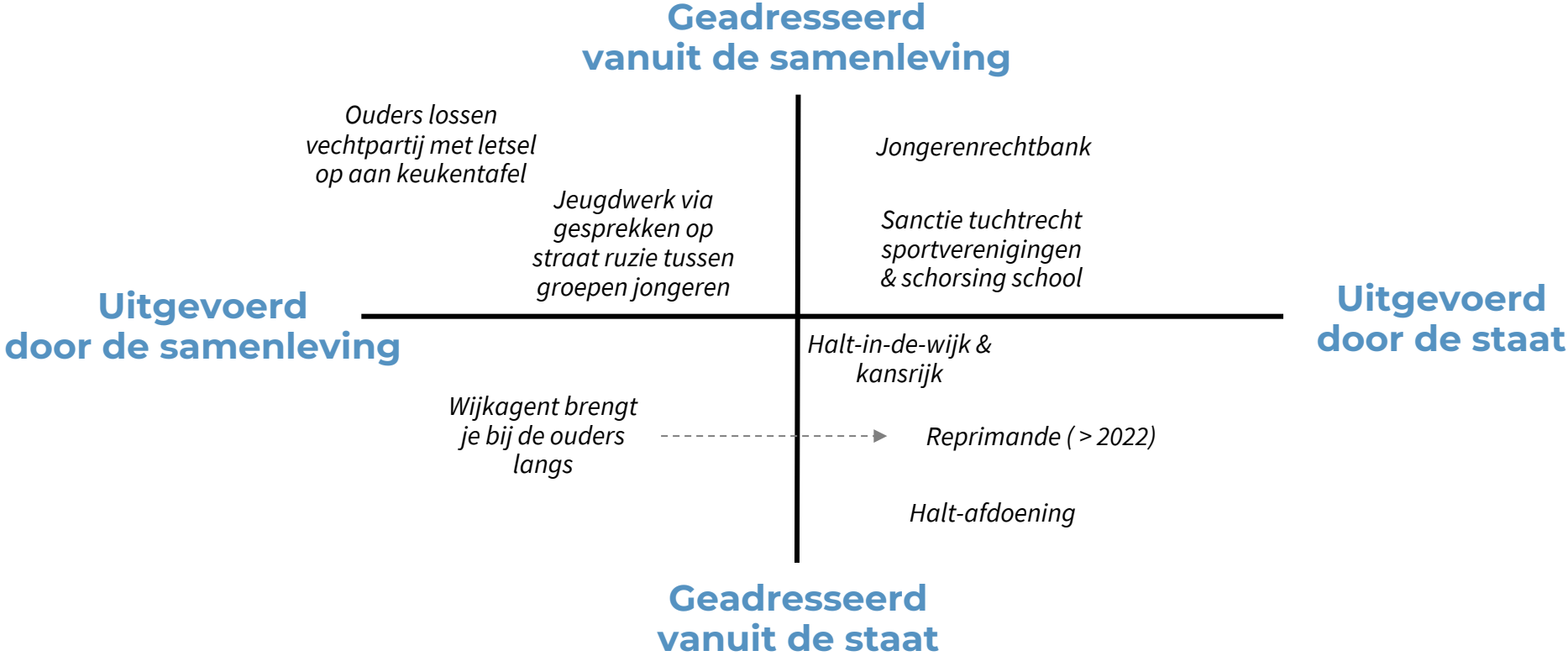
Diversion gedacht als ecosysteem van conflictbeslechting

Diversion gedacht als ecosysteem van conflictbeslechting

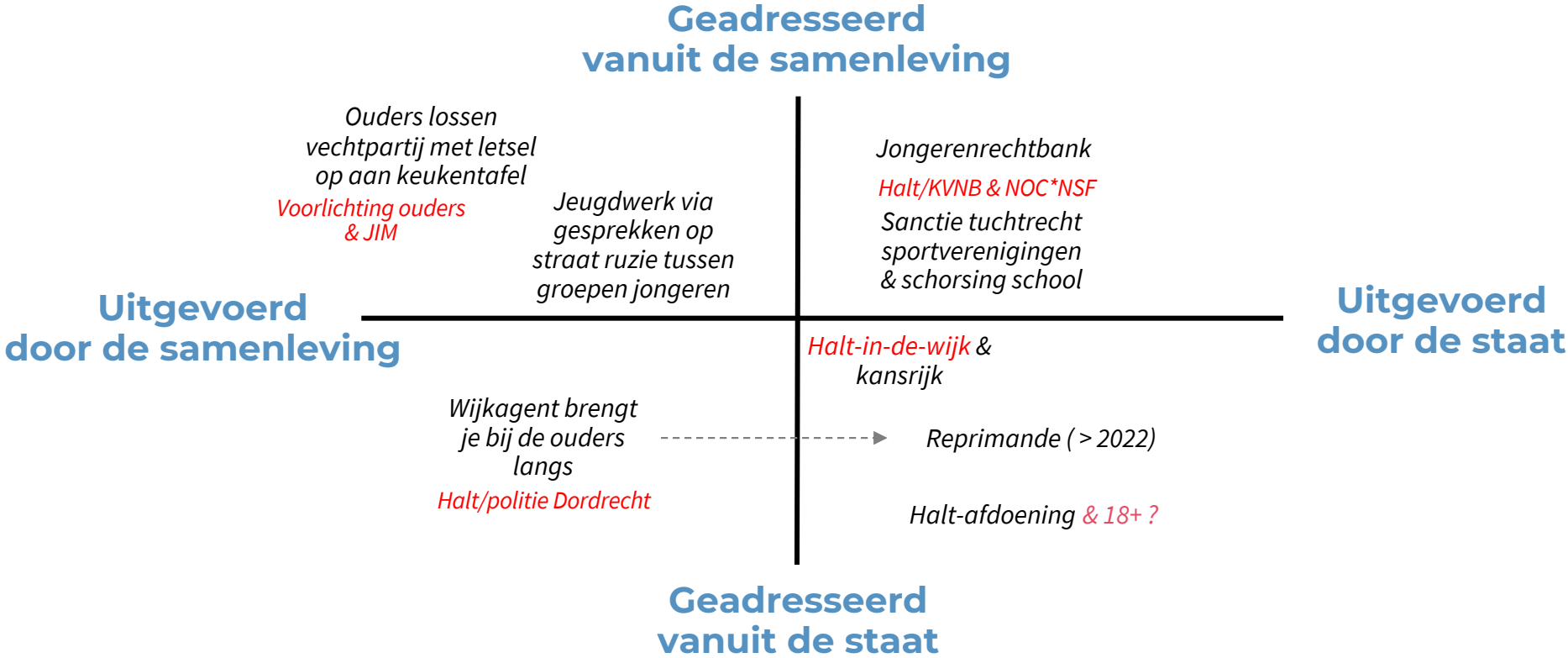

Diversion gedacht als ecosysteem van conflictbeslechting

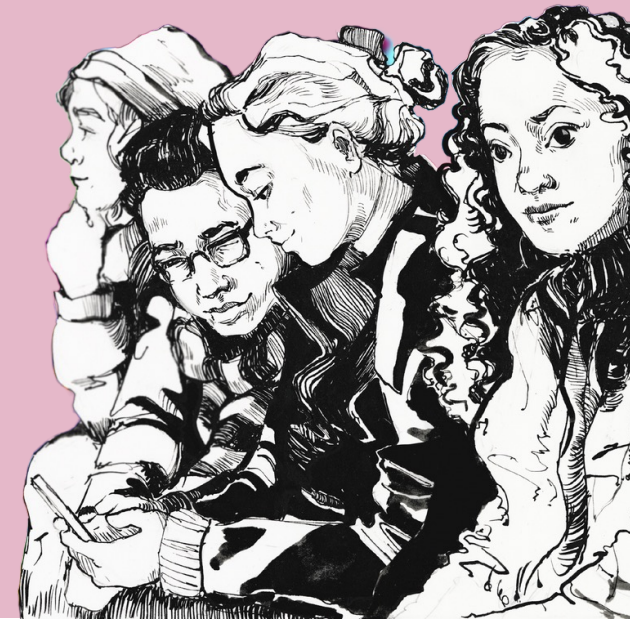
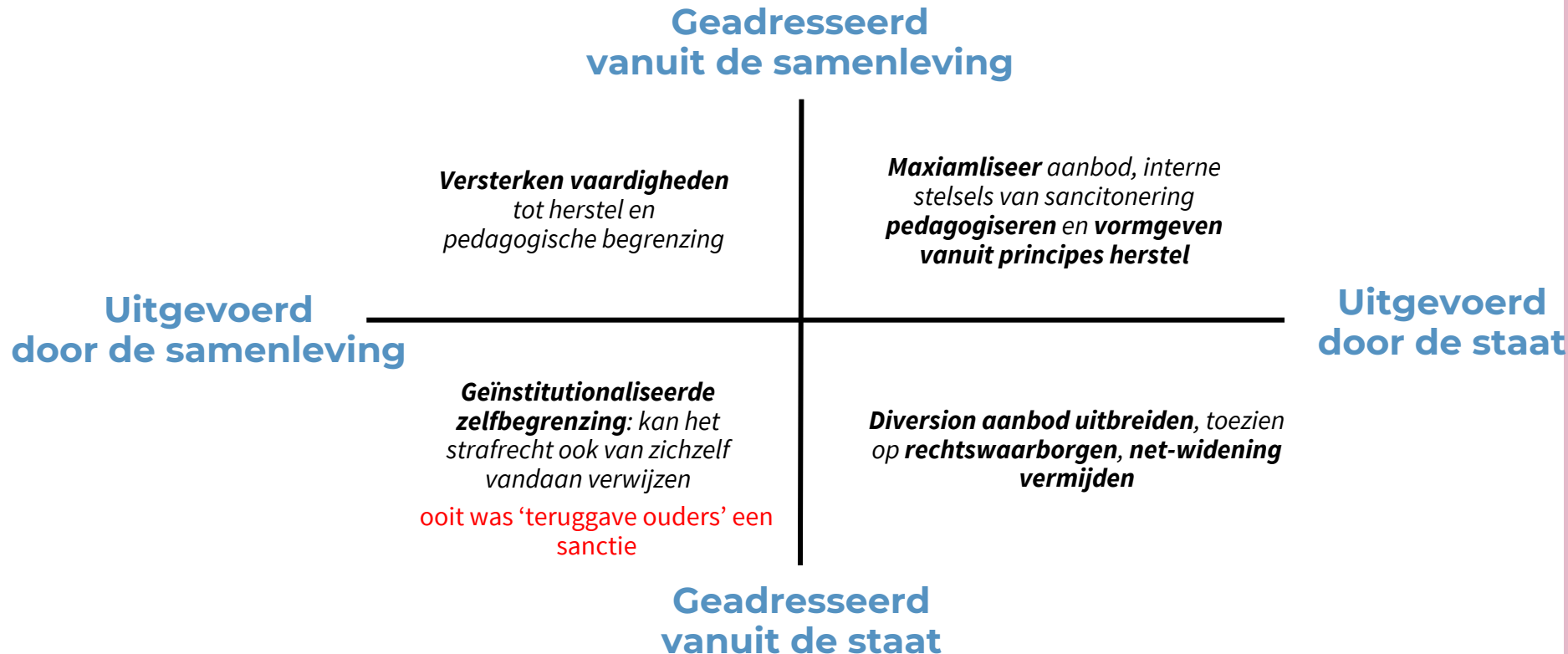

Diversion gedacht als ecosysteem van conflictbeslechting

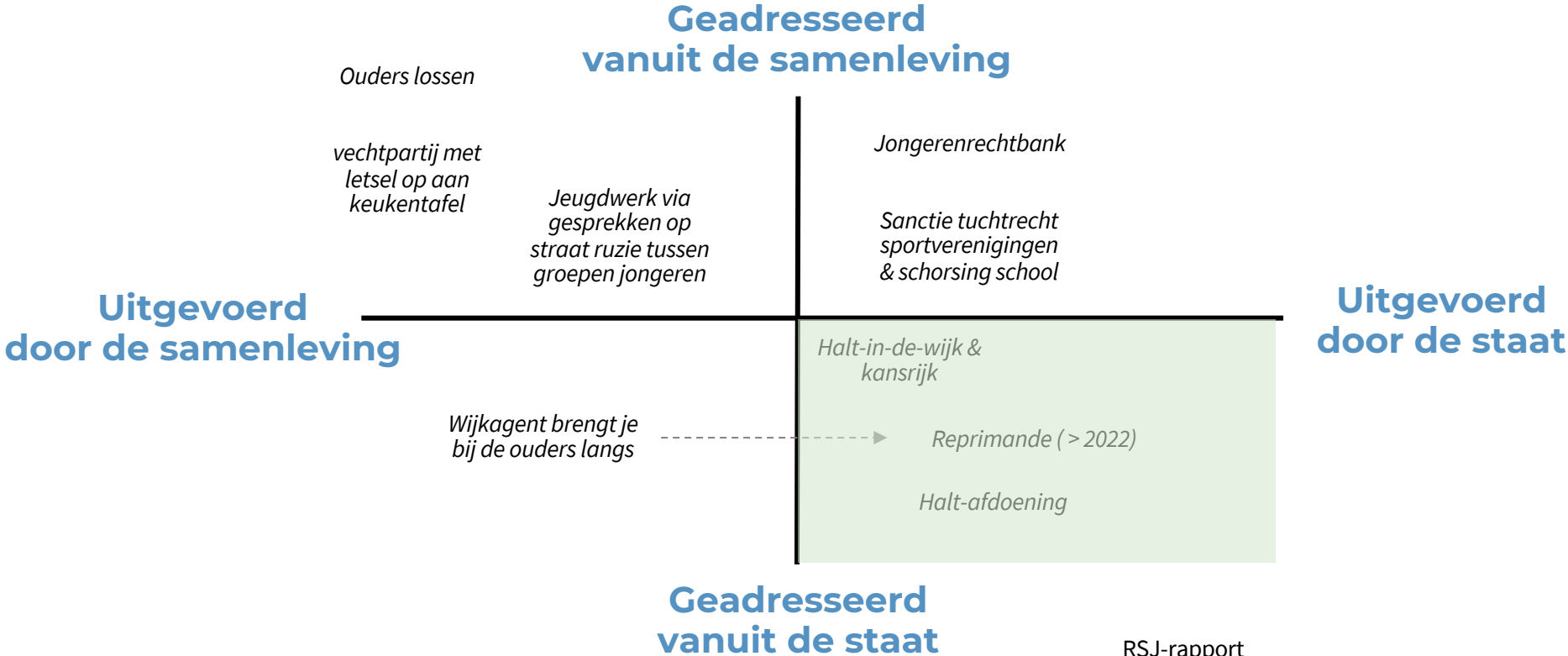
Inspanningen Halt

Uitdagingen per kwadrant

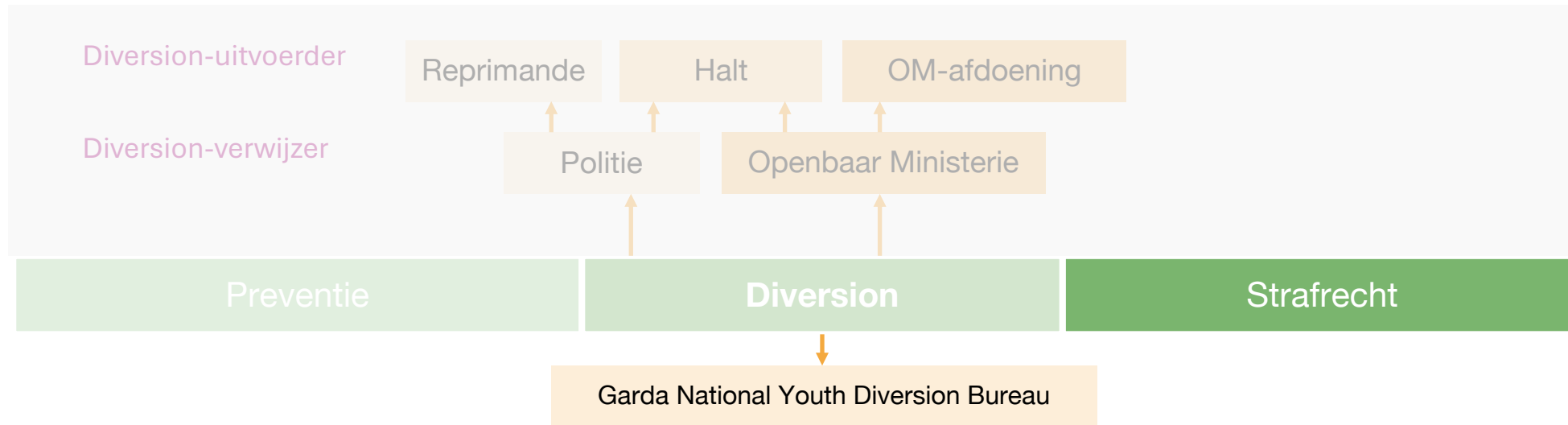
Meer diversion (RSJ) versus diversion breder denken

- RSJ-rapport
- 1. Minder voorbehouden, minder repercussies
 - 2. Rijkere aanbod (ook zwaardere delicten)
 - 3. Let op juridische waarborgen

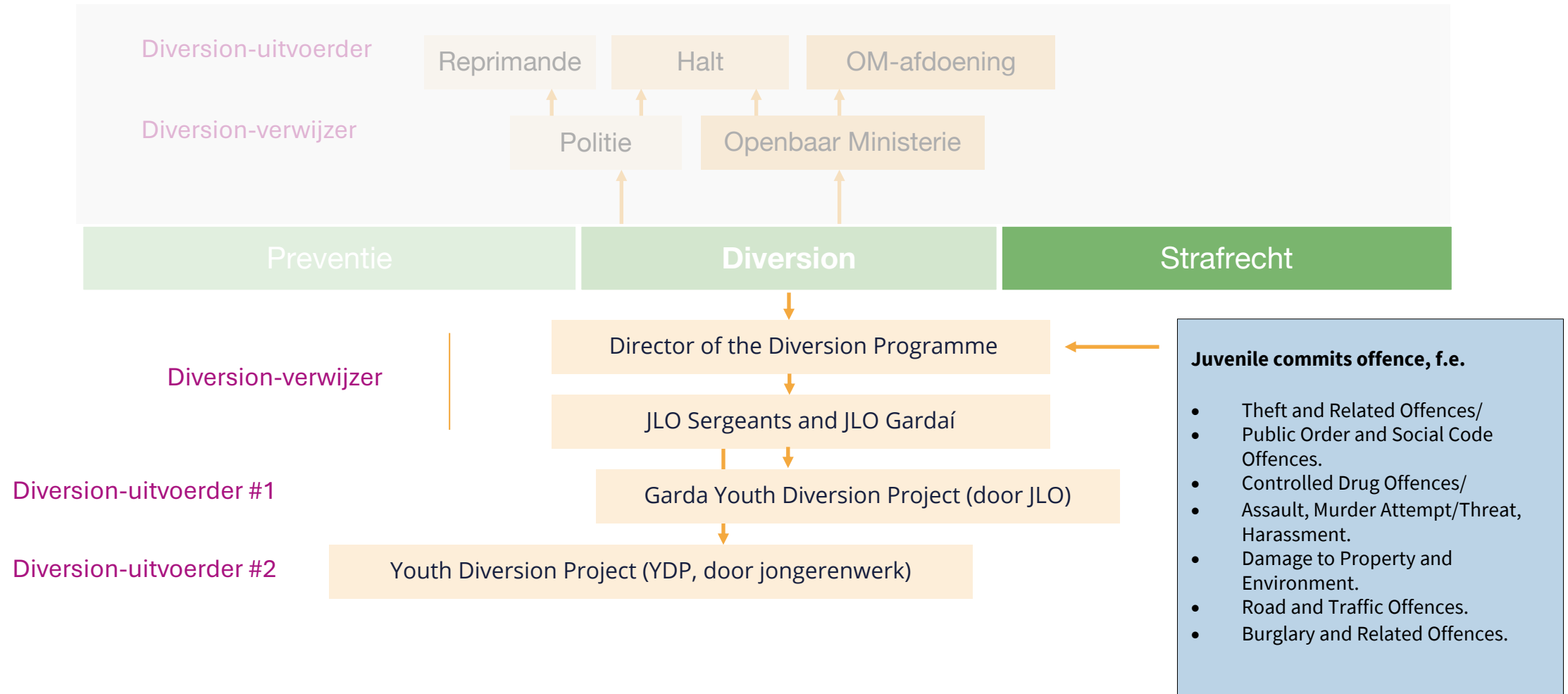

Andere Diversion best-practices Ierland: politie-geleide diversion + jongerenwerk

1. Het **Garda National Youth Diversion Bureau** (GNYDB) beheert het Diversion-programma voor jeugdigen, wettelijk vastgelegd in de *Children Act 2001*.
2. Speciale politiefunctionarissen (**Juvenile Liaison Officers, JLO's**), aangestuurd door een directeur op superintendent-niveau, voeren het programma lokaal uit.
3. Diversion houdt jongeren tussen 12 en 18 jaar buiten het strafrecht en voorkomt herhaling van delicten; in uitzonderlijke gevallen geldt dit ook voor jongeren van 10 en 11 jaar.
4. Jongeren komen in aanmerking als ze verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag en akkoord gaan met een waarschuwing en eventueel toezicht

Andere Diversion best-practices Ierland: politie-geleide diversion + jongerenwerk

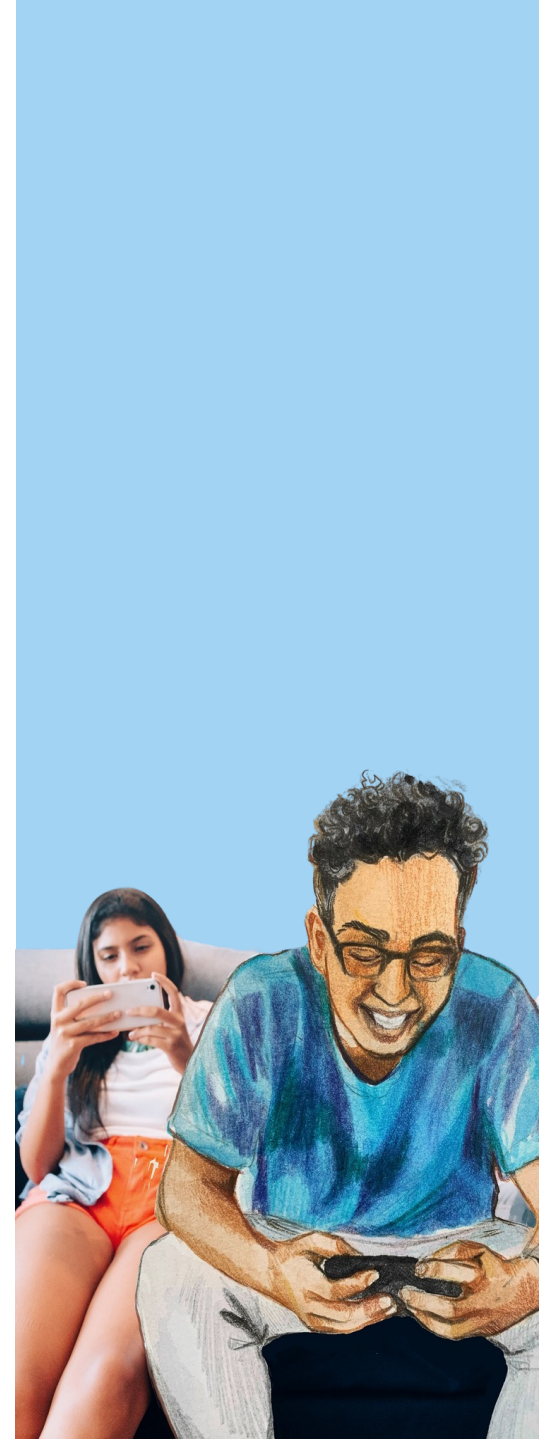
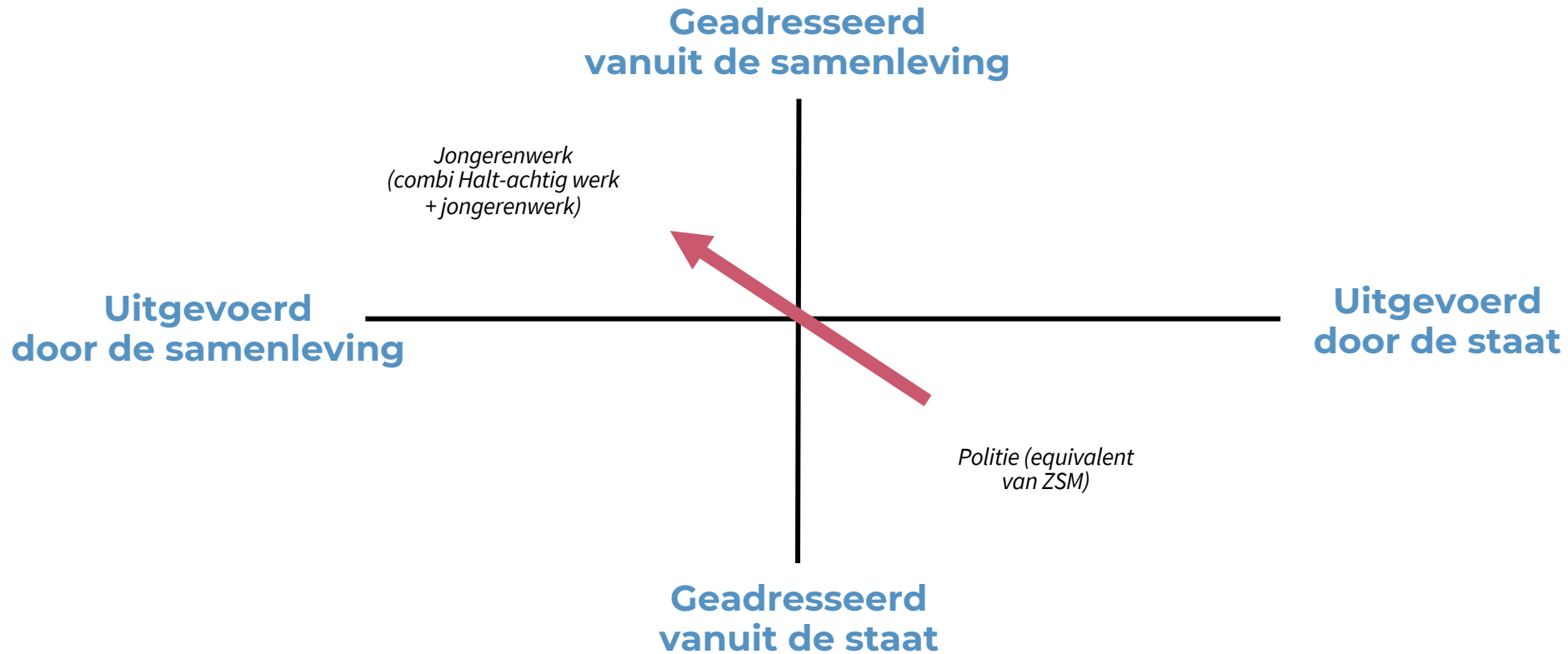

Observaties & reflecties

1. **Diversion is default:** zelfs voor levensdelicten moet het worden overwogen, alhoewel het dan niet wordt toegekend.
2. **Niet alles is beter:** Het drie keer kleinere land heeft 10 keer minder jeugdigen in detentie. Zwaardere delicten worden echter (véél) zwaarder bestraft. Vanaf je 18e altijd naar volwassene-detentie.
3. **Diversion is politie-geleid en ontworpen vanuit *restorative justice*,** die een veel sterkere inbedding heeft in de wijk en een opvallend sterk jeugdspecialisme (+ training in rest. justice).
4. **Deuk in ons zelfbeeld:** de Nederlandse buiten-strafrechtelijke afdoening wordt wel erg binnen-strafrechtelijk begrepen. De uitvoering is bovendien weinig gedifferentieerd.
5. **Uitvoering diversion geschiedt in ander samenspel:** Begeleidend/begrenzend door de JLO (politie), begeleidend/welzijn/presentie-benadering door wat wij jongerenwerk noemen.

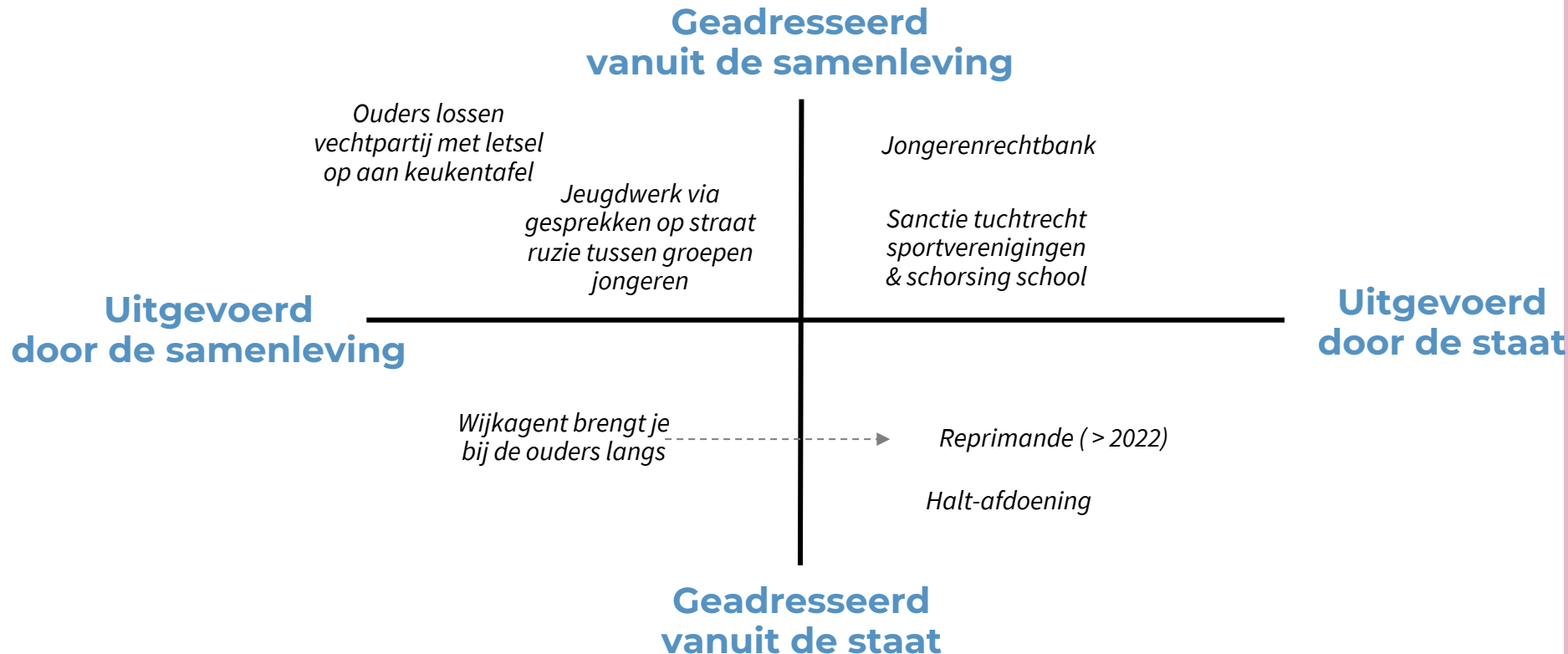

Ierland: diversion als samenspel

Teken je ideale diversion-ecosysteem

Toegepast op je eigen context, uitdaging, enz.

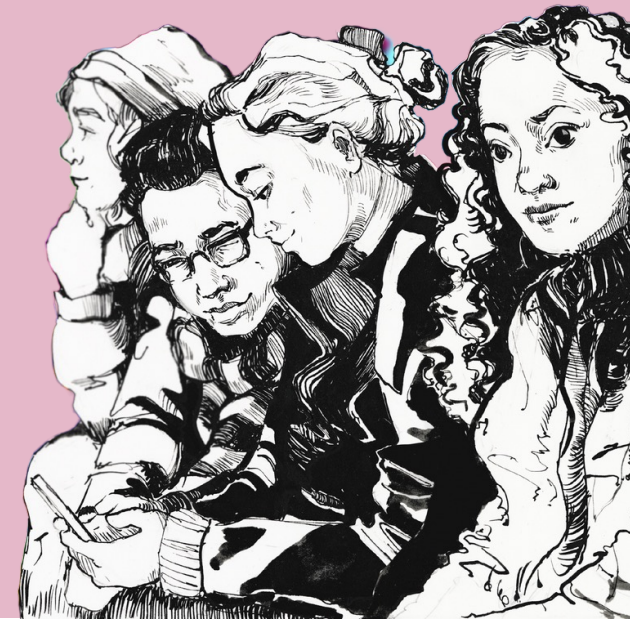
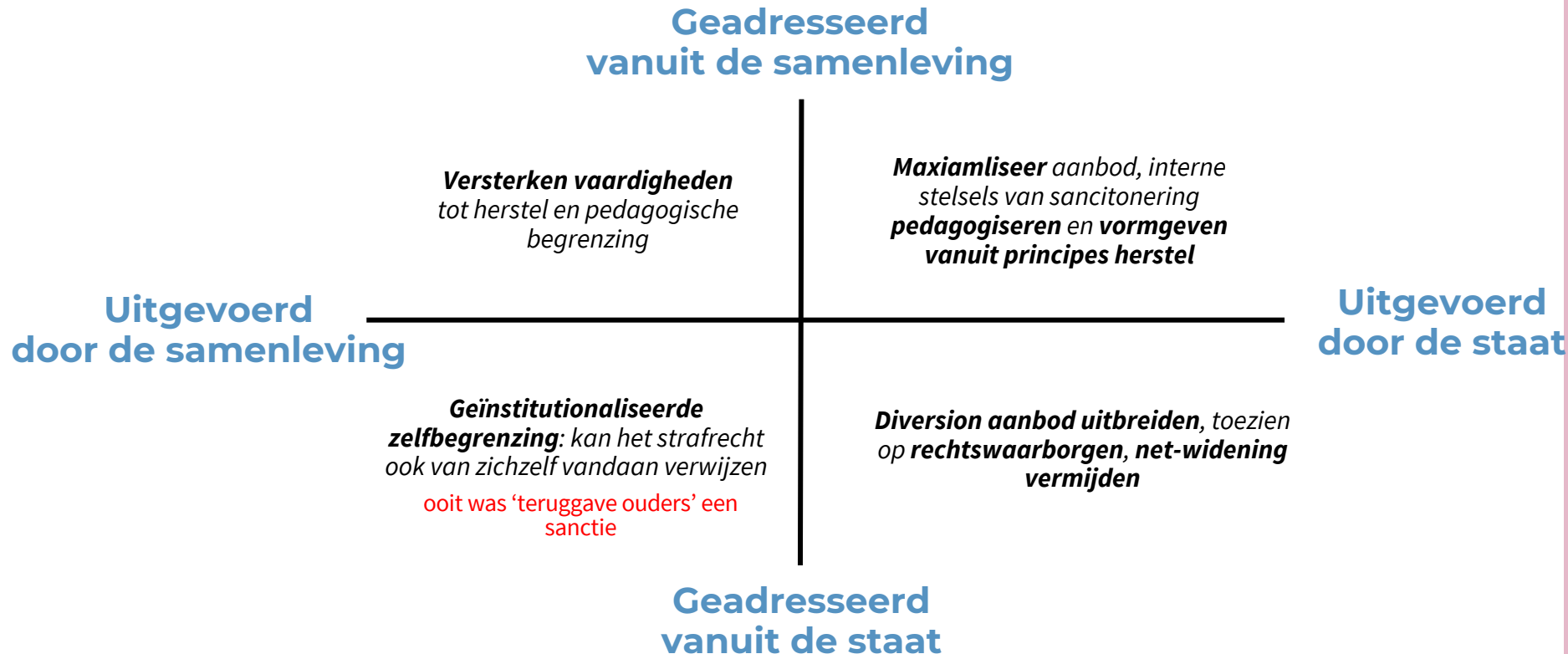

Discussievragen: waar valt winst te behalen?

In welk samenspel (tussen justitie, samenleving, instellingen, individuen)

Uitdagingen per kwadrant

BORGING VAN GELEERDE LESSEN

Programma
Jeugd en Veiligheid

Arrondissement Oost

BORGING | Vanuit de overtuiging dat betere samenwerking tussen het sociaal domein en de strafrechtketen nodig is voor het voorkomen van jeugdcriminaliteit, gingen professionals uit Oost-Nederland aan de slag

NIEUWS

Noodkreet kinderrechters: veroordeelde jongeren krijgen niet de hulp die ze nodig hebben

Plus Exclusief

Meisjes vaker verdacht van misdrijf dan vroeger: wat zit daarachter?

Het aantal meisjes dat verdacht wordt van een misdrijf is vorig jaar met 42 procent gegroeid. Wat veroorzaakt die stijging?

'Geweld door drillrap is slechts symptoom van groter probleem onder jongeren'

21 januari 2021, 09:58 uur · Aangepast 21 januari 2021, 11:56 uur · Door Emma Wesselin

NOS Nieuws • Vrijdag 19 mei 2023, 09:16

'Haal forensische jeugdhulp weg bij gemeenten'

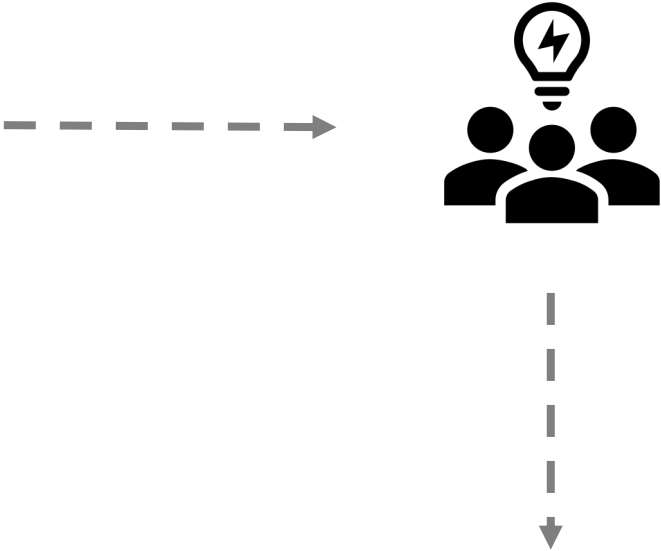
De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) pleit er voor om forensische jeugdhulp weg te halen bij gemeenten en weer landelijk in te kopen. Dat meldt

KRO-NCRV-programma *Pointer*. Door landelijk in te kopen moeten meer jongeren die in aanraking komen met justitie sneller worden geholpen.

Amsterdam steekt 7,5 miljoen euro in jongerenwerk om jeugdcriminaliteit tegen te gaan

De gemeente Amsterdam trekt de komende jaren 7,5 miljoen euro uit voor de versterking van het jongerenwerk in de stad. Met die investering hoopt ze te voorkomen dat jongeren betrokken raken bij criminele netwerken en wil ze zorgen dat de jongeren sneller hulp krijgen.

Tom Dieleman en Verena Verhoeven 20 juli 2023, 17:40

Programma
Jeugd en Veiligheid

Arrondissement Oost

BORGING | In de eerste ontwikkelsessie dachten professionals samen na over hun ambities rondom de samenwerking om jeugdcriminaliteit te voorkomen

***Ambities aan de start van het programma
rondom de samenwerking***

Partners **kennen elkaar** en weten wat iedere organisatie doet

Passende financiering voor domeinoverstijgende samenwerking

Gezamenlijke **visie** het voorkomen en aanpakken van jeugdcriminaliteit

Informatie en kennis worden sneller en binnen de AVG gedeeld

Er zijn duidelijke routes en **korte lijnen** voor meldingen, signalen en opvolging.

Professionals signaleren **vroegtijdig** en zoeken elkaar actief op

Partners respecteren elkaars expertise en voelen zich **gezamenlijk verantwoordelijk**

Ouders en **de context van de jongere** worden standaard betrokken bij de aanpak

Digitale en online middelen worden beter benut

Jeugdhulp in strafrechtelijk kader is voldoende beschikbaar

Nazorg is integraal en op maat georganiseerd

Structurele **inzet van effectieve aanpakken** zoals de LPA, AvE en ASR-teams

BORGING | Vanuit het Ministerie van JenV werd het programma Jeugd en Veiligheid Oost-Nederland gestart om in de praktijk te leren wat werkt: via pilots, onderzoek, kennisdeling en bestuurlijke borging

Programma Jeugd en Veiligheid Oost-Nederland

Doel: (Ernstige) jeugdcriminaliteit effectief en preventief aanpakken en hiermee voorkomen dat jongeren (verder) afglijden in het criminele milieu.

Aanpak: Het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen de partners in het Sociaal Domein, Veiligheidsdomein en Strafrechtketen om van daaruit met een gezamenlijke ambitie passende ondersteuning aan de jongeren te bieden.

Looptijd programma: 1 oktober 2023 tot 1 oktober 2025

Bekostiging programma: Subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid

Leren door te doen

Er lopen verschillende pilots binnen het programma:

- Vroegsignalering – *Twente*
- Dashboard – *Twente*
- VIOS (veilig in en om school) – *Zwolle*
- Omgevingsadvies 2.0 – *Ede*

Ook zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd:

- Onderzoek naar rol JR in toekomstscenario
- Onderzoek verbeteren van de beschikbaarheid van Jeugdhulp in Strafrechtelijk kader

Delen van opgedane kennis en ervaring

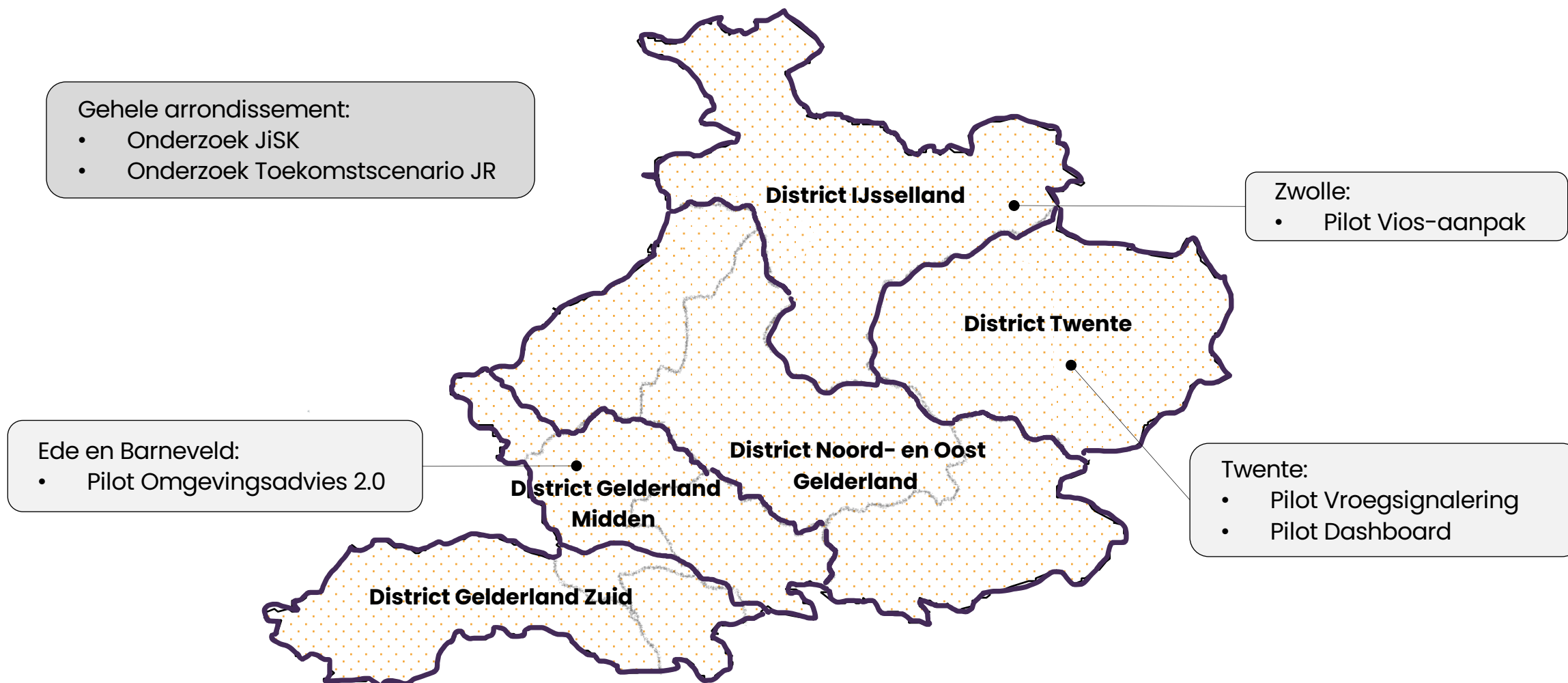
- *Ontwikkelingsessies* voor professionals: samen uitwisselen, leren kennen, delen van goede voorbeelden en missie/visie op jeugdcriminaliteit.
- De *website van het Veiligheidsnetwerk* wordt gebruikt om geleerde lessen en goede voorbeelden te delen.
- Er is een *LinkedIn pagina* “Netwerk Programma Jeugd en Veiligheid Oost-Nederland”

Bestuurlijke verankering in Oost-Nederland

BORGING | Er is ingezet om het programma bestuurlijke te borgen op districtsniveau om het Veiligheidsdomein en het Sociaal Domein met elkaar te verbinden

Arrondissement Oost-Nederland verdeeld naar veiligheidsdistricten

BORGING | Samen kijken we welke stappen we hebben gezet, wat we geleerd hebben en wat we blijvend willen verankeren. Dat doen we via een Mentimeter

Stellingen en vragen

De afgelopen periode hebben we samen gewerkt aan het versterken van de keten rondom jeugd en veiligheid. We hebben elkaar beter leren kennen, nieuwe verbindingen gelegd en concrete stappen gezet om jongeren eerder en beter te helpen.

Tijdens deze laatste ontwikkelsessie nemen we de tijd om te onderzoeken wat we hebben geleerd en meenemen naar de toekomst. Aan de hand van stellingen en vragen gaan we in gesprek over het volgende:

- Waar staan we nu?
- Wat werkt goed in de samenwerking?
- Wat kunnen we versterken of borgen?
- En wat heeft het programma jou gebracht?

Mentimeter

Met een mentimeter gaan we met elkaar in gesprek. Ga naar **menti.com** en vul de volgende **code** in:

8456 2997

Of scan onderstaande **QR code**

AFSLUITING

Dank voor jullie aanwezigheid!